

ZPRÁVA O ČINNOSTI VLASTIVĚDNÉHO SPOLKU ČESKOLIPSKA ZA ROK 2022

Jaroslav Panáček

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, náměstí Osvobození 297, 470 01 Česká Lípa; panacek@muzeumcl.cz

Publikační činnost

Kniha Krajem sv. Zdislavy

Na začátku roku 2022 vydal spolek s finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti, měst Česká Lípa a Jablonné v Podještědí, Libereckého kraje a Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě publikaci *Krajem svatě Zdislavy*. Reprezentativní publikace perem historika Ladislava Smejkal a fotografa Vladimíra Štěpánského, dlouholetých kolegů z Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě nahlíží do minulosti kraje mezi Lužickými horami a Žitavskem s fotografiemi hradů, zámků, klášterů, kostelů, poutních míst, zaniklých obchodních cest a dalších krás tohoto regionu. Publikace má 375 stran a je bohatě ilustrována barevnými fotografiemi. Kromě české vychází i v německé mutaci. Je v prodeji ve Vlastivědném muzeu a galerii, českolipských knihkupectvích a Regionálním informačním turistickém centru v České Lípě.

Kniha byla představena veřejnosti na třech místech:

Požehnutí knize *Krajem sv. Zdislavy* se konalo v neděli 20. března 2022 v kapli svatě Zdislavy v dominikánském klášteře v Jablonném v Podještědí. Vystoupil zde předseda spolku Mgr. Michal Panáček, starosta Jablonného v Podještědí Jiří Rýdl, statutární náměstek Libereckého kraje Jan Sviták a starosta města Ojvína. Akci provázelo čtení úryvků z knihy, hra na varhany a potom už slavnostní požehnutí knihy páterem Pavlem M. Mayerem OP. Na úplném závěru si zájemci mohli knihu koupit a nechat si ji podepsat Vladimírem Štěpánským.

Druhá prezentace byla určena pro členy spolku a další zájemce z České Lípy. Konala se v sobotu 26. března 2022 ve velkém sále ve Ville Hrdlička v České Lípě. Prezentace byla zahájena skladbou *Tanec na hradě Lemberku* z cyklu *Krajem paní Zdislavy* od Vlasty Bachtíkové v podání Terezy Jungmanové, žačky ZUŠ Nový Bor, a její maminky. Předseda spolku Mgr. Michal Panáček knihu představil a požádal o pár vět přítomné hosty: starostku České Lípy Ing. Jitku Volfovou a ředitele Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě Ing. Zdeňka Vitáčka – ti zde zastupovali organizace, které na vydání knihy přispěly. Poté byli představeni autoři knihy fotograf Vladimír Štěpánský a historik Ladislav Smejkal. Při čtení úryvků z knihy v podání Jiřího Gottliebera byly promítány fotografie Vladimíra Štěpánského z knihy i těch, které se tam nevešly. Po další skladbě *Loučení s krajem paní Zdislavy* popřál úspěch knize kolega a přítel Ladislava Smejkal Miloslav Sovadina, a českolipský rodák a kamarád Vladimíra Štěpánského prof. Ing. Petr Sklenička CSc, rektor České zemědělské univerzity v Praze. Prezentace knihy byla ukončena autogramiádou.

Třetí představení knihy (v německé mutaci) se konalo v sobotu 30. dubna 2022 v knihovně Christiana Weise v Žitavě. Během prezentace zahrála na violu pět skladeb

ukrajinská studentka Valerie Busko s klavírní korepetitorkou Olenou Kliushnichenko. Představení knihy se zúčastnil starosta Žitavy Thomas Zenker a překladatelka Petra Sochová představila autory a přečetla dvě kapitoly, které provázelo promítání fotografií publikovaných v knize i těch, na které se tam nedostalo.

Sborník Bezděz 31

V říjnu 2022 vydal spolek se spoluvydavatelí Státním okresním archivem v České Lípě a Vlastivědným muzeem a galerií v České Lípě s přispěním dotace Města Česká Lípa na celoroční kulturní činnost 31. číslo Vlastivědného sborníku Bezděz o rozsahu 228 stran s obsahem:

Michal Panáček: Editorial; Jaroslav Panáček: Záviš ze Stružnice – první Klinštejn; Jan Rejzek: Vzestup moci Berků z Dubé v neklidných dobách 15. století, 2. část; Kateřina Sommerová: Muzeum na zámku Lemberk, část 1. – Kdo? Proč? A jak?; Magdalena Pujmanová: Příběh věnování v knize: Legionář a odbojář Alois Fürbacher; Marek Hofman – Jana Kačerová: Výroba dopravních prostředků v českolipské vagónce; Martin Petřelka – Lukáš Blažej – Jiří Chvalkovský – Josef Kadlec – Ladislav Klapka – Václav Klapka – Pavel Vonička – Josef Všečetka – Miroslav Zúber: Významné nálezy krasců (Coleoptera: Buprestidae) na Českolipsku; Richard Škoda – Lukáš Blažej: Příspěvek k poznání nosatců (Coleoptera: Curculionoidea) vybraných vřesovišť Českého Švýcarska; Jan Škvrňák: Hrabě z Hardeggu a hrad Děvín; Jaroslav Panáček: O Jiljově (a Nevdanově) ještě jednou; Milan Turek: Zapomenutý předchůdce Bacha pocházel z Čech; Jaroslav Panáček: Obraz sv. Vincence Ferrerského z farního kostela sv. Petra a Pavla v České Lípě; Ladislav Janouch: Obnova drobných sakrálních památek na Českolipsku a Litoměřicku provedená Mgr. ak. sochařem Davidem Janouchem; Petr Havránek: Skalní říčení v Loubí v roce 1999; Jaroslav Panáček: Zpráva o činnosti Vlastivědného spolku Českolipska v roce 2021; Petr Kozojed: Zpráva o činnosti Státního okresního archivu Česká Lípa za rok 2021; Zdeněk Vitáček: Zpráva o činnosti Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě za rok 2021; Miloslav Sovadina: Poslední sbohem Ladislavu Smejkalovi (1946–2021); Miloslav Sovadina: Památce Břetislava Vojtíška; Jana Blažková: Zemřel PhDr. Vladislav Jindra; Jaroslav Panáček: K úmrtí Petra Charváta; Jiří Chvalkovský – Veronika Smolková – Lukáš Blažej: Českolipský entomolog Ludvík Kašpar osmdesátiletý.

Spolkový web

V červnu 2022 byl na spolkový web do sekce Projekty zařazen Retrospektivní seznam domů v České Lípě. Seznam, který zpracoval bývalý předseda spolku Jaroslav Panáček, slouží jako pomůcka pro badatele i laické zájemce o historii domů v České Lípě. V České Lípě bylo provedeno od 18. století do současnosti trojí číslování domů: první na základě josefského katastru z roku 1785, druhé v roce 1836 a poslední v roce 1914, které je platné dosud. Při prvních dvou číslováních byly číslovány domy zvlášť ve městě a na předměstí, teprve při posledním číslování v roce 1914 byla zavedena jednotná řada v celém městě včetně připojeného Svárova. Pomůcka umožňuje orientaci v číslech domů při práci s písemnými prameny, které uvádějí číslo domu platné v určité době.

Výstavní činnost

V rámci vydání knihy *Krajem svaté Zdislavy* připravil spolek v červnu venkovní výstavu *Krajem svaté Zdislavy/Im Land der heiligen Zdislava unterwegs*, vycházející ze stejnojmenné knihy autorů Ladislava Smejkal a Vladimíra Štěpánského. Na dvanácti panelech byla na vybraných fotografiích a úryvcích z knihy představena méně i více známá místa našeho kraje na obou stranách česko-saské hranice. Výstava byla v letních měsících od června do konce srpna vystavena v městském parku v České Lípě a v podzimních měsících září a říjnu se přesunula do Jablonného v Podještědí.

Ve Vlastivědném muzeu a galerii byla 4. srpna zahájena výstava *Wilhelm Horn – průkopník fotografie a malíř moravských lidových krojů*. V rámci této výstavy představil spolek ve spolupráci s městem Česká Lípa veřejnosti osobnost Wilhelma Horna v rámci cyklu *Zrcadla do historie* na dvou autobusových zastávkách v okolí kruhového objezdu na Děčínské ulici, tedy v bezprostřední blízkosti místa, kde Wilhelm Horn žil.

Přednášková a zájezdová činnost spolku

- 8. ledna 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Cyklus Naši krajané v Jižní Americe: Franz a Josef Scheinerovi z Horní Libchavy v Rio de Janeiro a Cantagalu. Přednáška Ing. Petra Polakoviče, ředitele Krajského muzea vystěhovalectví do Brazílie v Náhlově.
- 22. ledna 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Tvrze a panská sídla v nejbližším okolí České Lípy. Přednáška Petra Randuse.
- 5. února 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Cyklus Putování za skláři: Historie sklářství v našem regionu. Přednáška Mgr. Petry Ajšmanové, ředitelky Sklářského muzea Nový Bor.
- 26. února 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Cyklus Naši krajané v Jižní Americe: Anton a Jakob Hubertovi ze Skalice u České Lípy v Uně v Bahii. Přednáška Ing. Petra Polakoviče.
- 12. března 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Svatá Zdislava, její rodina a Jablonné v Podještědí. Přednáška Bc. Jana Rucze.
- 20. března 2022, Dominikánský klášter v Jablonném v Podještědí, kaple sv. Zdislavy, od 14 hodin
Požehnání knihy Krajem svaté Zdislavy autorů Ladislava Smejkal a Vladimíra Štěpánského. Uváděl Mgr. Michal Panáček.
- 26. března 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Prezentace knihy Krajem svaté Zdislavy autorů Ladislava Smejkal a Vladimíra Štěpánského.
- 9. dubna 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Kinští ve Sloupu v Čechách v 19. a 20. století. Přednáška Mgr. Martina Aschenbrennera.

- 23. dubna 2022
Cyklus Putování za skláři: Výlet do Nového Boru. Návštěva sklářské školy, sklářského studia Novotný Glass a designérského studia Aleš Zvěřina. Provázela Magdalena Pujmanová.
- 14. května 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Židovské osobnosti. Přednáška JUDr. Tomáše Krause.
- 28. května 2022
Cyklus Putování za skláři: Výlet do Kunratic. Návštěva sklářské hutě Jiřího Pačinka a Křišťálového chrámu. Provázela Magdalena Pujmanová.
- 11. června 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Slavní absolventi sklářských škol. Přednáška doc. MgA. Pavla Kopřivy, Ph.D.
- 10. září 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Cyklus Putování za skláři: Práce ve sklárnách – vzpomínky novoborských sklářů. Přednáška Jana Vobra.
- 24. září 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Cyklus Naši krajané v Jižní Americe: Wenzel Bergner z Rumburku v Rio de Janeiru. Přednáška Ing. Petra Polakoviče.
- 8. října 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Muzejní pochody – vzpomínka na Ladislava Smejkalu. Pásmo vzpomínek a fotografií Miloslava Sovadiny a PhDr. Vojtecha Čelka.
- 22. října 2022
Žitava a Marienthal. Výlet autobusem do Žitavy na komentovanou prohlídku kostela sv. Jakuba a návštěva kláštera v Marienthalu. Odjezd od muzea v 9 hodin. Provázel Mgr. Michal Panáček.
- 5. listopadu 2022
Dušíčkový výlet do Mařenic. Návštěva kostela sv. Maří Magdaleny, procházka ke kapli na Kalvárii. Výlet autobusem, odjezd od muzea v 8 hodin. Provázel Mgr. Michal Panáček.
- 12. listopadu 2022
Návštěva českolipského muzea. Komentované prohlídky kurátorů výstav „Knihy v době panování Rudolfa II.“ (začátek ve 14 hodin), „Jan Katzer: Všední radosti“ (začátek ve 14.30 hodin), „Wilhelm Horn – průkopník fotografie a malíř moravských lidových krojů“ (začátek v 15 hodin)
- 26. listopadu 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Historické hrdelní a útrpné právo a poslední kat v České Lípě. Přednáška Mgr. Jana Kohouta a Ing. Jaroslava Panáčka.
- 10. prosince 2022, Villa Hrdlička od 14 hodin
Aztékové a dobytí aztécké říše. Přednáška Ladislava Pytlouna.

Celkem se všech klubových akcí [přednášky, komentované prohlídky, výlety] v roce 2022 zúčastnilo 601 osob.